פרשת קטניק

פרשת קטניק, **Catnic Components Ltd. v. Hill & Smith Ltd. [1982] R.P.C. 183** היא פסק דין של בית הלורדים הבריטי, המהווה ציון דרך תקדימי בעניין מהות והיקף ההגנה של פטנט, ובפרט בנוגע לשיטות לפרשנות תביעות (Claim Construction).[1]

רקע

לחברת Catnic Components היה פטנט על משקוף פלדה (Lintel), המשמש למתן תמיכה מבנית מעל פתח דלת או חלון בקיר לבנים. המשקוף חלול, עשוי מלוח פלדה לחוץ לצורה מלבנית או טרפזית עם כנף לעיגון המכשיר לבנייה מסביב. חלק מהמפרט דרש שמוט מסוים "יימשך אנכית" (Extend vertically).

חברת Hill & Smith יצרה אמצאה כמעט זהה שבה המוט נמשך בשיפוע כלפי מעלה, בזווית של 6 או 8 מעלות בלבד מלהיות אנכי לחלוטין. למרות ההבדל, המכשיר פעל בדיוק באותה צורה כמו האמצאה של Catnic.

חברת Catnic תבעה בגין הפרת פטנט. בערכאה הדיונית, השופט קבע כי קיימת הפרה תחת דוקטרינת ה"עיקר והתמצית" (Pith and Marrow). בית המשפט לערעורים של אנגליה ווילס הפך את ההחלטה, בקובעו כי הדרישה ל"אנכיות" הייתה רכיב מדויק ומהותי בפטנט. הלורדים המשפטיים (Law Lords) הפכו את החלטת בית המשפט

לערעורים, מצאו כי אכן הייתה הפרה, ואישרו את השימוש ב**פרשנות תכליתית** (Purposive Construction) בפרשנות פטנטים[2].

פסק הדין

הלורד דיפלוק (Lord Diplock) קבע כי יש לקרוא פטנט באופן "תכליתי", המתמקד במאפיינים המהותיים של הפטנט. באמירתו המפורסמת קבע:

> "לורדיי, מפרט פטנט הוא הצהרה חד-צדדית של בעל הפטנט, במילים שהוא עצמו בחר, המופנית לאלו שסביר שיש להם עניין מעשי בנושא האמצאה (כלומר 'בעל מקצוע מיומן בתחום'), ודרכה הוא מיידע אותם מהם, לטענתו, המאפיינים המהותיים של המוצר או התהליך החדש שבגינם העניק לו כתב הפטנט מונופול. זהו ה'עיקר והתמצית' (Pith and Marrow) של התביעה.
>
> למפרט פטנט יש לתת פרשנות תכליתית ולא פרשנות מילולית טהורה הנגזרת מיישום סוג הניתוח המילולי המדוקדק שמשפטנים מתפתים לו לעיתים קרובות מדי בשל הכשרתם. השאלה בכל מקרה היא: האם בני אדם בעלי ידע וניסיון מעשי בסוג העבודה שבה נועדה האמצאה לשמש, היו מבינים כי ציות דווקני למילה או לביטוי תיאורי מסוים המופיע בתביעה, נועד על ידי בעל הפטנט להיות דרישה מהותית של האמצאה, כך שכל וריאציה תיפול מחוץ למונופול הנתבע, וזאת גם אם לא הייתה לווריאציה השפעה ממשית על דרך פעולת האמצאה."

ראו גם

- דוקטרינת האקוויוולנטים (Doctrine of Equivalents)
- (Improver v Remington (1990
- (Kirin-Amgen v Hoechst Marion Roussel (2004

מקורות

- Jacob, R., Alexander, D., Lane, L. (2004) A Guidebook to Intellectual Property: Patents Trade Marks, Copyright and Designs, 5th Edition, Thomson, Sweet and Maxwell, London, p.33

1)

ערך זה מבוסס על ויקיפדיה

2)

acob, R., Alexander, D., Lane, L. (2004) A Guidebook to Intellectual Property: Patents Trade Marks, Copyright and Designs, 5th Edition, Thomson, Sweet and Maxwell, London, p.33

From:
IPpedia קניין.רוחני.קום https://xn--eebasb8a.xn--9dbeg1a1b.xn--9dbq2a/ -

Permanent link:
https://xn--eebasb8a.xn--9dbeg1a1b.xn--9dbq2a/%D7%A4%D7%A8%D7%A9%D7%95%D7%AA:%D7%A7%D7%98%D7%A0%D7%99%D7%A7

Last update: **20/03/2026 08:12**